

Projekt

z dnia 12 listopada 2025 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ROGOŹNIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 1153 ze zmianami) w związku z art 4¹ ust 1, 2, i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz.340 ze zmianami), art.10 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 roku poz. 1939) oraz Uchwały Nr XXXIX/347/2020 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2020 roku w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogoźno na lata 2021-2030 **Rada Miejska w Rogoźnie uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania ProblemówAlkoholowych i Narkomanii na lata 2026 - 2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rogoźna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Rogoźnie
z dnia 2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029

Spis treści

Rozdział I. WSTĘP I MISJA.....	
1. Odbiorcy Programu.....	
2. Realizatorzy Programu.....	4
Rozdział II. PODSTAWY PRAWNE I DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	5
Rozdział III. CHARAKTERYSTYKA GMINY I ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH.....	7
3.1. Charakterystyka społeczno-demograficzna gminy.....	7
3.2. Zasoby instytucjonalne gminy istotne dla realizacji programu.....	7
3.2.1. Edukacja i wychowanie.....	7
3.2.2. System wsparcia społecznego.....	8
3.2.3. Ochrona zdrowia.....	8
3.2.4. Reintegracja społeczno-zawodowa.....	8
3.2.5. Instytucje kultury.....	9
3.2.6. Sport i rekreacja.....	9
3.2.7. Służby mundurowe i ratownicze.....	9
3.2.8. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.....	10
3.2.9. Wspólnoty i grupy wsparcia.....	10
3.2.10. Aktywność senioralna.....	10
3.2.11. Samorząd lokalny i media.....	10
3.2.12. Sołectwa.....	10
3.3. Podsumowanie.....	11
Rozdział IV. DIAGNOZA LOKALNA – NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA.....	11
4.1. Najważniejsze ustalenia.....	11
4.2. Kluczowe problemy zidentyfikowane w gminie.....	12
4.3. Czynniki chroniące.....	13
4.4. Priorytety działań profilaktycznych.....	13
4.4.1. Ograniczanie używania alkoholu i e-papierosów przez młodzież.....	14
4.4.2. Wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.....	14

4.4.3. Rozwijanie i wdrażanie programów rekomendowanych w szkołach.....	14
4.4.4. Poszerzanie oferty zajęć sportowych i kulturalnych.....	15
4.4.5. Wzmacnianie wsparcia rodzin w kryzysie.....	15
4.4.6. Systematyczne działania edukacyjne dla dorosłych.....	15
4.5. Rekomendacje strategiczne.....	15
4.6. Dane instytucjonalne – Policja i GOPS.....	18
4.6.1. Komisariat Policji w Rogoźnie.....	18
4.6.1.1. Postępowania karne dotyczące prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości...18	
4.6.1.2. Zatrzymani kierujący w stanie nietrzeźwości.....	19
4.6.1.3. Nietrzeźwi kierujący – wykroczenia (art. 87 KW).....	21
4.6.1.4. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.....	22
4.6.1.5. Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej (art. 140KW i art. 141KW).....	23
4.6.2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS).....	24
4.6.2.1. Powody korzystania z pomocy społecznej.....	24
4.6.2.2. Procedura Niebieskiej Karty.....	25
4.6.3. Podsumowanie danych instytucjonalnych.....	27
Rozdział V. CELE PROGRAMU.....	27
Rozdział VI. OBSZARY PRIORYTETOWE DZIAŁAŃ.....	28
6.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.....	29
6.2. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.....	31
6.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.....	32
6.4. Wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych.....	33
6.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.....	35
6.6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego i reintegracji.....	36
6.7. Finansowanie działań ze środków z opłat za sprzedaż alkoholu.....	37
6.8. Zasady wynagradzania członków GKRPA.....	38
6.9. Rozliczanie delegacji i przejazdów służbowych członków GKRPA.....	39
Rozdział 7. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	39
Rozdział 8. EWALUACJA PROGRAMU I WSKAŹNIKI REALIZACJI.....	40
8.1. Cele ewaluacji.....	40
8.2. Wskaźniki realizacji.....	41
8.3. Harmonogram ewaluacji.....	42

Rozdział I. WSTĘP I MISJA

Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029 jest obowiązkiem ustawowym gminy wynikającym z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Ustawy o zdrowiu publicznym. Dokument ten wpisuje się również w cele Narodowego Programu Zdrowia 2021–2025 i jego kontynuacji oraz realizuje założenia Narodowej Strategii Zdrowia Publicznego. Program pozostaje w pełnej spójności z Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogoźno (SRPS) na lata 2021–2030, która wskazuje m.in. uzależnienia i przemoc w rodzinie jako obszary priorytetowe działań. Realizacja niniejszego Programu przyczynia się bezpośrednio do wdrażania celów SRPS, szczególnie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, wspierania rodzin w kryzysie, wzmacniania integracji społecznej i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem.

Program nie jest jedynie dokumentem formalnym. To wyraz troski gminy o jakość życia mieszkańców – o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, o wsparcie rodzin w kryzysie, o zdrowie psychiczne dorosłych i seniorów. Dokument ma inspirować do wspólnego działania, łączyć instytucje, organizacje i społeczności lokalne w jednym celu: budowania Rogoźna jako miejsca przyjaznego, zdrowego i odpornego na zagrożenia obejmujące szerokie spektrum uzależnień. Dlatego misją naszego Programu jest hasło: *„Trzeźwa rodzina – silna gmina”*. Wyraża ono wspólną wizję lokalnej społeczności, zgodnie z którą profilaktyka to nie tylko ograniczanie szkód związanych z alkoholem i narkotykami, lecz także budowanie więzi, wspieranie zdrowia psychicznego i wzmacnianie potencjału społecznego mieszkańców. Wyzwania stojące przed gminą zostały jasno pokazane przez nas w badaniach przeprowadzonych w 2024 i 2025 roku. Wynika z nich, że 30% uczniów sięgnęło po alkohol przed ukończeniem 15. roku życia, a aż 17% spełnia kryteria wysokiego ryzyka uzależnienia od Internetu. Szczególnie niepokojący jest wzrost popularności e-papierosów, które są obecnie używane częściej niż tradycyjne papierosy – trend ten potwierdzają również wyniki badań ESPAD.

Problemy dotyczą także zdrowia psychicznego. Część młodzieży ujawnia objawy depresyjności i trudności w radzeniu sobie ze stresem, co zwiększa ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne. Niepokojący obraz dotyczy również dorosłych: 77,5%

trzeźwa rodzina – silna gmina

program GKRPA w rogoźnie 2026-2029

mieszkańców deklaruje spożywanie alkoholu w ciągu ostatniego roku, a rosnąca liczba interwencji Policji i spraw kierowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogoźnie (GKRPA) do Sądu wskazuje, że problem nie dotyczy wyłącznie młodzieży, ale całej społeczności lokalnej. Te dane dowodzą, że konieczne jest prowadzenie systematycznej, wielowymiarowej profilaktyki oraz rozwijanie działań wspierających rodziny, szkoły i instytucje lokalne. Program ma być odpowiedzią na realne potrzeby mieszkańców i narzędziem wzmacniania zasobów gminy w walce z uzależnieniami i ich konsekwencjami.

1. Odbiorcy Programu

Program jest adresowany do całej społeczności gminy Rogoźno, jednak szczególną uwagę zwraca na grupy najbardziej narażone na ryzyko związane z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Jego celem jest także wsparcie osób dorosłych i instytucji, które mają realny wpływ na kształtowanie bezpiecznego środowiska wychowawczego.

Adresatami Programu są:

- dzieci i młodzież – jako grupa szczególnie podatna na wpływ środowiska rówieśniczego,
- rodziny w kryzysie – w tym osoby uzależnione, współuzależnione i dotknięte przemocą,
- grupy samopomocowe i ruchy trzeźwościowe,
- osoby dorosłe – rodzice, nauczyciele, wychowawcy, sprzedawcy alkoholu,
- seniorzy – narażeni na problemy związane z samotnością, depresją i nadużywaniem leków,
- osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny,
- cała społeczność lokalna – poprzez promocję zdrowego stylu życia i budowanie postaw odpowiedzialności.

Program obejmuje także instytucje i organizacje lokalne: szkoły, GOPS, CIS, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, grupy samopomocowe oraz wspólnoty religijne i lokalne. Istotnym partnerem są również sołectwa gminy Rogoźno, które poprzez swoje rady i liderów angażują się w systematyczne działania środowiskowe. Obejmują one nie tylko organizację wydarzeń integracyjnych (festyny rodzinne, Dni Dziecka, Mikołajki), ale także długofalowe inicjatywy wzmacniające więzi społeczne i profilaktykę w środowisku wiejskim

2. Realizatorzy Programu

Skuteczność Programu zależy od zaangażowania instytucji lokalnych oraz współpracy wielu podmiotów. Dlatego określono grono realizatorów, którzy odpowiadają za wdrażanie poszczególnych działań i koordynację całego systemu.

Za realizację Programu odpowiadają:

- Burmistrz Rogoźna – organ wykonawczy, odpowiedzialny za wdrożenie Programu i gospodarowanie środkami,
- Rada Miejska w Rogoźnie – zatwierdzająca Program i uchwalająca budżet,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) – koordynująca działania i podejmująca interwencje,
- GOPS – wspierający rodziny w kryzysie,
- Komisariat Policji w Rogoźnie oraz Straż Miejska – realizują działania interwencyjne i prewencyjne, współuczestniczą w kontrolach punktów sprzedaży alkoholu oraz prowadzą akcje edukacyjne wśród mieszkańców,
- placówki edukacyjne i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje,
- grupy samopomocowe i ruchy trzeźwościowe – jako partnerzy w oddziaływaniach profilaktycznych i pomocowych,
- Centrum Integracji Społecznej (CIS) – realizujące działania reintegracyjne,
- media lokalne – wspierające upowszechnianie wiedzy i promocję działań profilaktycznych,
- sołectwa – jako partnerzy lokalni, angażujący się w systematyczne i długofalowe inicjatywy środowiskowe. Dzięki swoim radom i liderom wspierają integrację mieszkańców oraz realizację działań profilaktycznych na poziomie społeczności wiejskich.

Rozdział II. PODSTAWY PRAWNE I DOKUMENTY STRATEGICZNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Rogoźno na lata 2026–2029 został opracowany w oparciu o następujące akty prawne i dokumenty strategiczne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151, z późn. zm.) – określająca zadania gminy

w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz działalności związanej ze sprzedażą napojów alkoholowych.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 172, z późn. zm.) – wskazująca obowiązki gminy w zakresie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych w obszarze narkomanii i nowych substancji psychoaktywnych.
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022 r., poz. 1608, z późn. zm.) – tworząca ramy realizacji polityki zdrowia publicznego, w tym profilaktyki uzależnień.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r., poz. 1249, z późn. zm.) – regulująca działania gminy w zakresie wsparcia rodzin, ochrony przed przemocą oraz współpracy zespołów interdyscyplinarnych.
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r., poz. 571, z późn. zm.) – określająca ramy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki i wsparcia społecznego.
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 2255, z późn. zm.) – dająca podstawę do wspierania działalności Centrum Integracji Społecznej w Rogoźnie i innych form reintegracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem.
7. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2023 r., poz. 991, z późn. zm.) – regulująca funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia realizujących zadania z zakresu terapii i rehabilitacji osób uzależnionych.
8. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025 oraz jego kontynuacje – dokument strategiczny państwa wyznaczający kierunki działań w obszarze zdrowia publicznego, w tym profilaktyki uzależnień.
9. Rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z 2025 roku – wskazujące siedem obszarów priorytetowych, które stanowią podstawę struktury niniejszego Programu.
10. Akty prawa miejscowego – uchwały Rady Miejskiej w Rogoźnie dotyczące zasad usytuowania i liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż.
11. Rekomendacje KCPU 2025

12. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rogoźno na lata 2021–2030

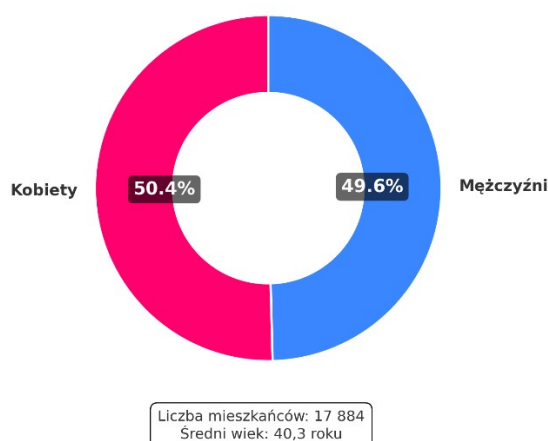
Rozdział III. CHARAKTERYSTYKA GMINY I ZASOBÓW INSTYTUCJONALNYCH

3.1. Charakterystyka społeczno-demograficzna gminy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 grudnia 2024 r. gminę Rogoźno zamieszkuje 17 884 osób, w tym 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni, a średni wiek mieszkańców wynosi 40,3 roku (Źródło: GUS, polskawliczbach.pl). Dane te wskazują na stabilną strukturę demograficzną gminy, zbliżoną do średnich krajowych, co wyznacza określone potrzeby w zakresie profilaktyki i wsparcia społecznego.

Znajomość struktury demograficznej mieszkańców pozwala lepiej dostosować działania profilaktyczne do potrzeb społeczności. Rycina 1 wskazuje, że kobiety i mężczyźni zamieszkują gminę w bardzo zbliżonych proporcjach.

Struktura ludności gminy Rogoźno (31.12.2024)

Rycina 1. *Struktura ludności gminy Rogoźno według płci i średniego wieku mieszkańców*

3.2. Zasoby instytucjonalne gminy istotne dla realizacji programu

Skuteczna realizacja działań profilaktycznych wymaga oparcia ich na istniejącej infrastrukturze lokalnej. Gmina Rogoźno dysponuje szeroką siecią instytucji i organizacji, które wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny system wsparcia dla mieszkańców. Poniżej przedstawiono najważniejsze obszary i podmioty stanowiące fundament tego systemu.

3.2.1. Edukacja i wychowanie

Pierwszym środowiskiem wychowawczo-opiekuńczym dla najmłodszych dzieci są żłobki, które pełnią przede wszystkim funkcję opiekuńczą i wspierają rodziców w procesie wychowania. Natomiast głównym obszarem działań profilaktycznych są przedszkola, w których prowadzone są programy adresowane do dzieci i rodziców, m.in. w zakresie zdrowia psychicznego i profilaktyki FASD. Kolejnym etapem są szkoły – w Rogoźnie działa sześć szkół podstawowych oraz dwie szkoły ponadpodstawowe, które stanowią kluczowe miejsca systematycznej profilaktyki wśród dzieci i młodzieży. We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są tam programy profilaktyczne, cykliczne warsztaty, spotkania z psychologami i ekspertami w zakresie zdrowia psychicznego, a także konferencje i wydarzenia edukacyjne z udziałem uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej. Ważnym ogniwem systemu edukacyjnego jest także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która prowadzi diagnozę, konsultacje i działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz wspiera szkoły i rodziny w procesie wychowawczym.

3.2.2. System wsparcia społecznego

W strukturze gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Rogoźnie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy. Placówki te zapewniają mieszkańcom wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne, a także wspierają rodziny w kryzysie.

3.2.3. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy gminy korzystają z usług dwóch przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, które zapewniają wsparcie w zakresie diagnostyki, poradnictwa i opieki medycznej. Dodatkowym zapleczem systemu są świadczenia pielęgniarstwa, usługi rehabilitacyjne oraz

sieć aptek, wspierające działania edukacyjne i informacyjne. Leczenie specjalistyczne uzależnień realizowane jest przede wszystkim w podmiotach spoza gminy. Program zapewnia mechanizmy współpracy i kierowania mieszkańców do odpowiednich placówek. Ważną rolę w obszarze profilaktyki pełni Regionalne Centrum Profilaktyki Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Rogoźnie. Placówka ta prowadzi warsztaty, spotkania, szkoły letnie i kampanie edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży zarówno z gminy Rogoźno, jak i z innych regionów, co wzmacnia jej rangę jako miejsca spotkań, edukacji i profilaktyki.

3.2.4. Reintegracja społeczno-zawodowa

Zadania w tym obszarze realizuje Centrum Integracji Społecznej, którego celem jest aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób uzależnionych i współuzależnionych. Dodatkowo mieszkańcy w kryzysie bezdomności mogą korzystać z dwóch placówek prowadzonych przez Stowarzyszenie MONAR – Schroniska dla Osób Bezdomnych MARKOT w Gościejewie i Rożnowicach. Placówki te oferują schronienie, wsparcie bytowe oraz działania przygotowujące do powrotu na rynek pracy i do życia w społeczności.

3.2.5. Instytucje kultury

Rogozińskie Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna oraz Muzeum Regionalne realizują działania edukacyjne i integracyjne, stanowiąc alternatywne formy spędzania czasu wolnego. Obok biblioteki w Rogoźnie funkcjonuje także filia Parkowie, co zwiększa dostępność oferty dla mieszkańców sołectw. Instytucje te poprzez swoją działalność wspierają rozwój kompetencji społecznych, promują kulturę i wzmacniają więzi lokalne.

3.2.6. Sport i rekreacja

Zaplecze sportowo-rekreacyjne gminy obejmuje Ośrodek Sportu i Rekreacji, stadion piłkarski oraz inne obiekty umożliwiające aktywność ruchową mieszkańców. Dzięki organizacji zajęć sportowych, turniejów i wydarzeń rekreacyjnych sport staje się istotnym elementem profilaktyki uzależnień, a jednocześnie sprzyja integracji społecznej.

3.2.7. Służby mundurowe i ratownicze

Bezpieczeństwo mieszkańców zapewniają Policja i Straż Miejska, które obok działań interwencyjnych prowadzą również aktywność prewencyjną. Policjanci realizują prelekcje w

szkołach dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń związanych z substancjami psychoaktywnymi. Straż Miejska uczestniczy w wydarzeniach gminnych, przygotowując stoiska edukacyjne i akcje informacyjne. Ważnym ogniwem systemu są także Ochotnicze Straże Pożarne, prowadzące działania ratownicze i edukacyjne, oraz Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. WOPR, poprzez akcje edukacyjne, szkolenia i działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa nad wodą, przyczynia się do ograniczania ryzykownych zachowań dzieci, młodzieży i dorosłych. Szczególnie istotne jest to w kontekście używania alkoholu nad wodą, które stanowi jeden z głównych czynników ryzyka utonięć i wypadków.

3.2.8. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia

Na terenie gminy działa liczne grono organizacji pozarządowych, klubów sportowych i stowarzyszeń kulturalnych. Angażują się one w projekty edukacyjne, integracyjne i prozdrowotne, stanowiąc cennych partnerów w realizacji działań profilaktycznych.

3.2.9. Wspólnoty i grupy wsparcia

Istotnym elementem systemu wsparcia są wspólnoty religijne oraz grupy samopomocowe, ruchy trzeźwościowe (Anonimowi Alkoholicy, Al-Anon i inne). Pełnią one ważną rolę w procesie zdrowienia osób uzależnionych i ich rodzin oraz w odbudowie więzi społecznych.

3.2.10. Aktywność senioralna

Aktywność społeczna i edukacyjna osób starszych w gminie rozwijana jest poprzez Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz inne inicjatywy skierowane do seniorów. Działania te przeciwdziałają wykluczeniu, promują zdrowy styl życia i wzmacniają potencjał osób w wieku dojrzałym. Ważnym elementem są również przedsięwzięcia realizowane przez GOPS i GKRPA, obejmujące długofalowe programy profilaktyczne w obszarze zdrowia psychicznego i przeciwdziałania uzależnieniom. Prowadzone są cykle warsztatów, spotkania edukacyjne, kampanie informacyjne, uzupełniane wydarzeniami integracyjnymi. Istotnym wzmocnieniem systemu jest także Centrum Wsparcia Seniora, uruchomione w ramach projektu „Wielkopolskie telecentrum opieki” współfinansowanego ze środków Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021–2027. Placówka ta oferuje seniorom pomoc i doradztwo, a jej działalność koordynuje pełnomocnik ds. seniorów.

3.2.11. Samorząd lokalny i media

Koordinację i finansowanie działań profilaktycznych zapewniają Burmistrz Rogoźna oraz Rada Miejska. Ważnym partnerem w promocji zdrowego stylu życia i komunikacji społecznej są media lokalne i portale informacyjne, które wspierają upowszechnianie wiedzy w obszarze profilaktyki.

3.2.12. Sołectwa

Sołectwa odgrywają ważną rolę w animowaniu życia społecznego i wspieraniu działań profilaktycznych. Rady sołeckie i lokalni liderzy angażują się w organizację wydarzeń integracyjnych oraz rozwijanie długofalowych inicjatyw wzmacniających więzi sąsiedzkie i budujących odporność społeczną. Dzięki posiadanej infrastrukturze (świetlice wiejskie, tereny rekreacyjne) stanowią naturalne zaplecze do realizacji programów profilaktycznych w środowisku wiejskim.

3.3. Podsumowanie

Gmina Rogoźno dysponuje rozbudowaną infrastrukturą edukacyjną, społeczną, zdrowotną, sportową i kulturalną oraz wsparciem służb mundurowych, organizacji pozarządowych i wspólnot lokalnych. Tak zintegrowany system stanowi solidny fundament dla skutecznej realizacji Programu. Kluczowe znaczenie ma współpraca pomiędzy samorządem, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i mieszkańcami, która umożliwia budowanie spójnej i efektywnej strategii profilaktyki. Szczegółowe zestawienia zasobów lokalnych, w tym podmiotów ochrony zdrowia, instytucji oświatowych i kulturalnych, organizacji pozarządowych oraz dane demograficzne, znajdują się w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogoźno 2021–2030”, (rozdz. 3.1.5 (Służba zdrowia), 3.1.6 (Edukacja), 3.1.7 (Kultura i sport), 3.1.8 (Podmioty wsparcia społecznego), 3.1.9 (Współpraca z NGO, ang. *Non-Governmental Organization*)).

Rozdział IV. DIAGNOZA LOKALNA – NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA

4.1. Najważniejsze ustalenia

Podstawą opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogoźnie na lata 2026–2029 jest szczegółowa diagnoza lokalnych

trzeźwa rodzina – silna gmina	program GKRPA w rogoźnie 2026-2029
-------------------------------	------------------------------------

problemów społecznych, przeprowadzona w latach 2024–2025. Pełny raport diagnostyczny stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Programu.

Najważniejsze wnioski wskazują, że w gminie Rogoźno kluczowe znaczenie mają problemy związane z używaniem alkoholu i e-papierosów, a także rosnące wyzwania w obszarze zdrowia psychicznego młodzieży. Szczególną uwagę zwracają sygnały płynące ze szkół – z jednej strony uczniowie doceniają wsparcie ze strony nauczycieli i wychowawców, z drugiej pojawiają się zjawiska przemocy rówieśniczej, również w przestrzeni cyfrowej, które wymagają bardziej adekwatnej odpowiedzi profilaktycznej.

Kolejnym istotnym obszarem jest wsparcie rodzin, w których występują uzależnienia lub inne kryzysy psychiczne, ponieważ trudności te bezpośrednio zwiększają ryzyko zachowań problemowych dzieci i młodzieży. Ważnym partnerem lokalnej polityki profilaktycznej okazują się również sprzedawcy alkoholu, którzy coraz częściej stają przed koniecznością odmawiania sprzedaży osobom nieletnim lub nietrzeźwym i sygnalizują potrzebę systematycznych szkoleń z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży.

4.2. Kluczowe problemy zidentyfikowane w gminie

Alkohol

Alkohol pozostaje najczęściej używaną substancją wśród młodzieży i dorosłych. Ponad połowa uczniów szkół ponadpodstawowych deklaruje pierwsze doświadczenia z alkoholem jeszcze przed osiągnięciem pełnoletności. Tak wczesny kontakt sprzyja utrwalaniu ryzykownych wzorców picia i zwiększa prawdopodobieństwo dalszych problemów zdrowotnych i społecznych.

E-papierosy

Coraz większe zagrożenie stanowią e-papierosy, które w krótkim czasie stały się dominującą formą używania nikotyny przez młodzież. Ich popularność wiąże się z łatwą dostępnością i atrakcyjnym wizerunkiem w mediach społecznościowych. Młodzi ludzie postrzegają je często jako „bezpieczniejszą” alternatywę, co zwiększa ryzyko uzależnienia nikotynowego.

Zdrowie psychiczne

Badania lokalne wskazują na wyraźny wzrost problemów emocjonalnych wśród młodzieży. Pojawia się obniżony nastrój, poczucie izolacji i samotności, a także zachowania autodestrukcyjne, w tym samookaleczenia. Problemy psychiczne nie tylko obniżają jakość

życia młodych ludzi, ale też zwiększają ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne jako formę ucieczki.

Szkoła i relacje rówieśnicze

Szkoła jest jednym z kluczowych środowisk wychowawczych. Choć większość uczniów wskazuje na pozytywne relacje z nauczycielami i gotowość pedagogów do udzielania wsparcia, pojawia się także problem przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy. Zjawiska te osłabiają poczucie bezpieczeństwa, zwiększają stres i mogą prowadzić do zachowań ryzykownych. Nauczyciele sygnalizują potrzebę dodatkowych narzędzi oraz szkoleń, które pozwolą im skuteczniej reagować.

Rodziny w kryzysie

Około 10–12% uczniów wychowuje się w rodzinach, w których występuje uzależnienie lub choroba psychiczna. To środowiska szczególnie obciążone, które nie tylko nie dają dziecku stabilnego wsparcia, ale często same stają się źródłem problemów. Brak odpowiedniej pomocy dla tych rodzin zwiększa ryzyko powielania zachowań destrukcyjnych w kolejnym pokoleniu.

Sprzedawcy alkoholu

Ważnym sygnałem są także głosy sprzedawców napojów alkoholowych. Coraz częściej spotykają się oni z próbami zakupu przez osoby nieletnie i nietrzeźwe, co wymaga od nich odmowy i stawia w trudnych sytuacjach. Sprzedawcy wskazują jednoznacznie na potrzebę systematycznych szkoleń z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży. Włączenie ich w działania profilaktyczne może znacząco wzmocnić skuteczność lokalnej polityki ograniczania dostępności alkoholu.

4.3. Czynniki chroniące

Diagnoza lokalna pokazała nie tylko obszary zagrożeń, ale także mocne strony środowiska wychowawczego w gminie Rogoźno. To one mogą stanowić punkt oparcia dla dalszych działań profilaktycznych. Najsilniejszym czynnikiem chroniącym są więzi rodzinne – szczególnie relacja z matką, którą większość młodzieży wskazuje jako najważniejsze źródło wsparcia emocjonalnego. Obok tego bardzo duże znaczenie ma obecność osoby zaufanej –

ponad dziewięciu na dziesięciu uczniów deklaruje, że w razie problemów wie, do kogo zwrócić się po pomoc. Ważnym zasobem są także pozytywne relacje rówieśnicze. Młodzież wskazuje, że przyjaciele pełnią dla nich rolę oparcia, a wspólne spędzanie czasu wolnego w konstruktywny sposób (np. aktywność sportowa, kultura, muzyka) chroni przed zachowaniami ryzykownymi. Istotne znaczenie mają również nauczyciele i wychowawcy. Wielu uczniów podkreśla, że w szkole ma dorosłych, do których może zwrócić się w trudnej sytuacji. To pokazuje, że mimo istniejących problemów szkoła pozostaje środowiskiem, w którym mogą rozwijać się działania wspierające i profilaktyczne.

4.4. Priorytety działań profilaktycznych

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz analizy lokalnych zasobów i zagrożeń wyznaczono kluczowe kierunki działań profilaktycznych w gminie Rogoźno na lata 2026–2029.

4.4.1. Ograniczanie używania alkoholu i e-papierosów przez młodzież

Priorytetem jest zmniejszenie dostępności i atrakcyjności tych substancji. Działania będą koncentrować się na wzmacnianiu kontroli sprzedaży, edukacji młodzieży oraz konsekwentnym egzekwowaniu zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Warto również rozważyć wprowadzenie dodatkowych ograniczeń w dostępności alkoholu na poziomie lokalnym – takich jak zakaz sprzedaży w godzinach nocnych – jeżeli Rada Miejska uzna to za zasadne i zgodne z interesem publicznym. Rekomendacja ta wynika z naszej diagnozy lokalnej, która wskazuje na wzrost liczby wykroczeń i przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu.

4.4.2. Wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

Rosnąca skala problemów emocjonalnych wymaga rozwoju oferty wsparcia psychologicznego w szkołach i instytucjach pomocowych, a także organizacji kampanii informacyjnych dla rodziców i uczniów dotyczących higieny psychicznej i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

4.4.3. Rozwijanie i wdrażanie programów rekomendowanych w szkołach

Podstawą działań profilaktycznych w placówkach oświatowych muszą być programy rekomendowane, których skuteczność została potwierdzona w badaniach i które spełniają

standardy Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. To one stanowią fundament lokalnej polityki profilaktycznej i powinny być realizowane w sposób systematyczny, obejmując uczniów, rodziców i nauczycieli. Gmina dopuszcza także realizację autorskich programów i projektów długofalowych, pod warunkiem, że są one ukierunkowane na systematyczną pracę wychowawczą i rozwój kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, a nie ograniczają się do pojedynczych akcji czy wydarzeń o charakterze okazjonalnym. Jednorazowe działania edukacyjne – takie jak konferencje, prelekcje, warsztaty tematyczne czy kampanie informacyjne – mogą być organizowane jako element uzupełniający. Ich rolą jest wzmacnianie świadomości społecznej, inspirowanie do rozmów o profilaktyce oraz ułatwianie kontaktu ze specjalistami.

4.4.4. Poszerzanie oferty zajęć sportowych i kulturalnych

Alternatywą wobec zachowań ryzykownych musi być łatwo dostępna, atrakcyjna i różnorodna oferta spędzania wolnego czasu. Rozwój zajęć sportowych, kół zainteresowań, wydarzeń kulturalnych i inicjatyw lokalnych pozwoli angażować młodzież w aktywności sprzyjające zdrowemu stylowi życia.

4.4.5. Wzmacnianie wsparcia rodzin w kryzysie

Rodziny dotknięte problemem uzależnienia lub zaburzeń psychicznych wymagają wsparcia o charakterze kompleksowym i długofalowym. Obejmuje ono zarówno konsultacje psychologiczne i pomoc socjalną, jak i programy wsparcia wychowawczego oraz poradnictwo rodzinne. Gmina będzie systematycznie rozwijać ofertę skierowaną do rodzin w kryzysie, aby wzmacniać ich zasoby i ograniczać ryzyko powielania zachowań problemowych wśród młodego pokolenia.

4.4.6. Systematyczne działania edukacyjne dla dorosłych

Niezbędne jest włączenie w politykę profilaktyczną osób dorosłych, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. W pierwszej kolejności dotyczy to rodziców, a następnie nauczycieli i wychowawców, a także sprzedawców alkoholu. Działania edukacyjne obejmą szkolenia, konferencje, warsztaty oraz materiały informacyjne (ulotki, broszury,

kampanie lokalne). Ich celem jest zwiększenie kompetencji, wymiana doświadczeń i lepsza współpraca w zakresie profilaktyki.

4.5. Rekomendacje strategiczne

Poniższa rycina (Ryc. 2) prezentuje kluczowe obszary strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2026–2029. Zostały one wyznaczone na podstawie diagnozy lokalnej oraz po analizie rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (2025).

Ich realizacja wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji lokalnych, w szczególności GKRPA, szkół, GOPS, Policji oraz organizacji społecznych. Nadrzędną rolę w zapewnieniu spójności i finansowania działań pełni Burmistrz Rogoźna wraz z Radą Miejską, którzy nadają kierunek lokalnej polityce profilaktycznej.

Rycina 2 przedstawia sześć filarów programu – od diagnozy i monitoringu, przez rozwój Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego i programy rekomendowane, aż po edukację, kulturę i współpracę instytucjonalną. Wskazują one nie tylko priorytetowe kierunki działań, ale także wartości, na których opiera się nasz program: systematyczność, oparcie na dowodach naukowych oraz długofalowe planowanie.

Rekomendacje strategiczne

Gminny Program

Profilaktyki 2026–2029

Kompleksowy plan działań profilaktycznych
dla bezpiecznej i zdrowej społeczności lokalnej

Diagnoza i monitoring

Regularne badania co 4 lata oraz stałe zbieranie danych z kluczowych źródeł: Policji, GOPS, szkół, PIK, GKRPA. System monitoringu pozwoli na bieżące dostosowywanie działań do rzeczywistych potrzeb społeczności

Programy rekomendowane

Sprawdzone programy oparte na podstawach naukowych i dowodach stanowią fundament skutecznej profilaktyki. Inne działania mogą służyć jedynie jako wsparcie dla głównych, rekomendowanych interwencji opartych na dowodach naukowych

Profilaktyka ukierunkowana

Specjalistyczna pomoc skierowana do dzieci, młodzieży i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Działania dostosowane do indywidualnych potrzeb grup wysokiego ryzyka

Wsparcie rodzin

Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego o poradnictwo psychologiczne, grupy wsparcia dla młodzieży oraz cykliczne spotkania edukacyjne dla rodziców

Współpraca instytucji

Skoordynowane działania między szkołami, GOPS, Policją, organizacjami pozarządowymi i GKRPA. Efektywna komunikacja i wspólne planowanie działań profilaktycznych

Edukacja i kultura profilaktyki

Szkolenia i konferencje dla nauczycieli, rodziców, sprzedawców alkoholu i młodzieży, wsparte kampaniami społecznymi i programami edukacyjno-artystycznymi, jako uzupełnienie działań systemowych i budowanie świadomości profilaktycznej

Kluczowe założenia programu

- Oparcie na dowodach naukowych i sprawdzonych metodach
- Systematyczne monitorowanie i ewaluacja działań
- Współpraca międzysektorowa i interdyscyplinarna
- Dostosowanie do lokalnych potrzeb i specyfiki gminy
- Długoterminowe planowanie i ciągłość działań

Okres realizacji: 2026–2029
Główny cel: Budowanie bezpiecznej i zdrowej społeczności poprzez skuteczną profilaktykę

Rycina 2. Rekomendacje strategiczne Programu na lata 2026–2029

4.6. Dane instytucjonalne – Policja i GOPS

Diagnoza lokalna została uzupełniona o dane instytucjonalne, pochodzące z Komisariatu Policji w Rogoźnie oraz z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie (GOPS), obejmujące lata 2020–2025. Zgromadzone informacje odzwierciedlają procesy zachodzące w środowisku lokalnym i obrazują skalę narastających problemów związanych z uzależnieniami, przemocą oraz kryzysami rodzinnymi.

4.6.1. Komisariat Policji w Rogoźnie

Działania Policji stanowią jedno z kluczowych źródeł danych diagnostycznych pozwalających ocenić skalę problemów związanych z używaniem alkoholu oraz bezpieczeństwem publicznym na terenie gminy Rogoźno. Analiza statystyk policyjnych z lat 2020–2025 wskazuje na kilka istotnych trendów.

4.6.1.1. Postępowania karne dotyczące prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości

W badanym okresie liczba wszystkich postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Policję wykazuje tendencję wzrostową, co świadczy o rosnącym obciążeniu organów ścigania. Sprawy dotyczące prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości (art. 178a kk) utrzymują się na względnie stałym poziomie i stanowią średnio blisko jedną dziesiątą ogółu postępowań (Tabela 1). Zjawisko to ma charakter trwały i pokazuje, że nietrzeźwi kierowcy pozostają jednym z najistotniejszych problemów bezpieczeństwa publicznego w gminie.

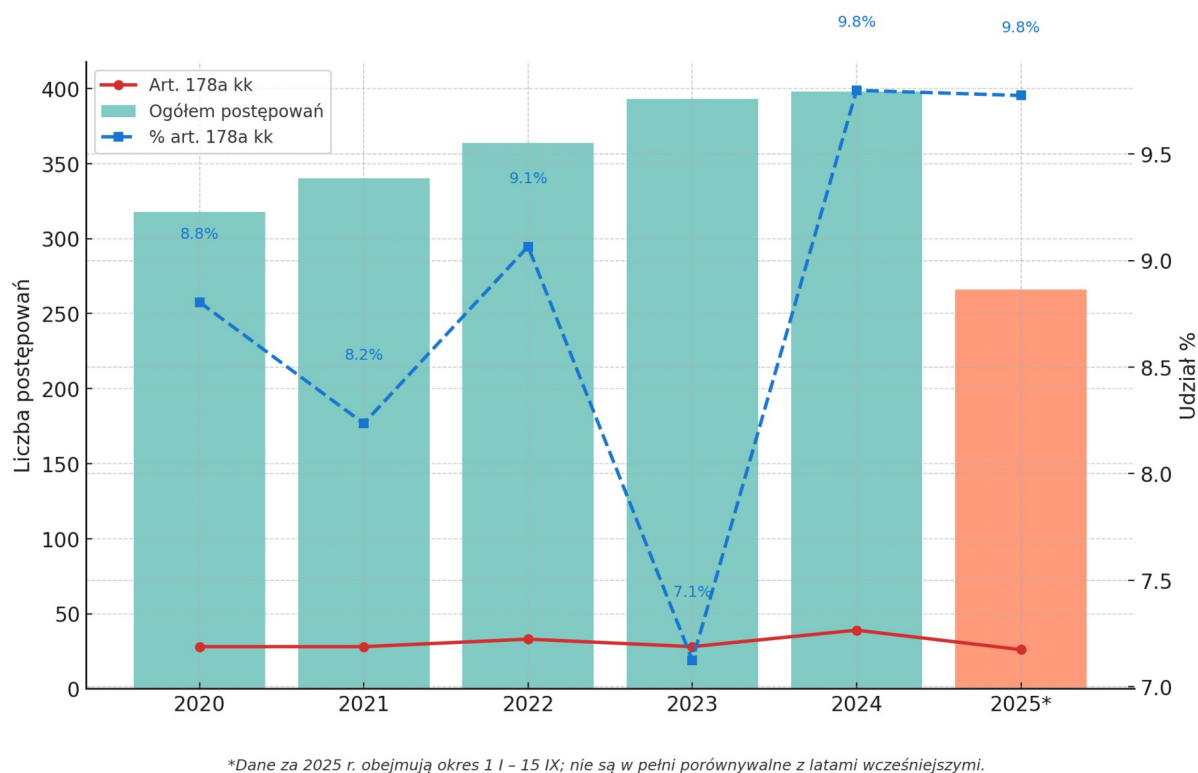
Tabela 1

Liczba postępowań przygotowawczych ogółem oraz dotyczących art. 178a kk w gminie Rogoźno w latach 2020–2025

Rok	Art. 178a kk	Ogółem postępowań	% 178a kk
2020	28	318	8.81
2021	28	340	8.24
2022	33	364	9.07
2023	28	393	7.12
2024	39	398	9.80
2025*	26	266	9.77

* Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 15 września; nie są w pełni porównywalne z latami wcześniejszymi.

Rycina 3 pokazuje, że pomimo rosnącej liczby wszystkich postępowań (słupki), udział spraw z art. 178a kk (linia niebieska) pozostaje względnie stabilny. Warto zwrócić uwagę na rok 2023, w którym – przy rekordowej liczbie postępowań ogółem – udział spraw o kierowanie w stanie nietrzeźwości spadł do 7,1%, a także na rok 2024, kiedy odnotowano największą liczbę spraw z art. 178a kk (39). Dane cząstkowe za 2025 r. potwierdzają utrzymywanie się problemu na podobnym poziomie jak w latach wcześniejszych.

Rycina 3. Postępowania przygotowawcze z art. 178a kk na tle ogółu (2020–2025)

4.6.1.2. Zatrzymani kierujący w stanie nietrzeźwości

Dane statystyczne Policji wskazują na wyraźny wzrost liczby zatrzymanych kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości (art. 178a § 1 kk). W 2023 roku odnotowano 14 takich osób, w 2024 roku liczba ta spadła do 9, natomiast w roku 2025 (do połowy września) zatrzymano już 18 kierowców (Tabela 2).

Oznacza to, że w ciągu dziewięciu miesięcy 2025 roku Policja zatrzymała dwukrotnie więcej nietrzeźwych kierujących niż w całym roku 2024. Jest to trend szczególnie niepokojący, ponieważ wskazuje na utrzymywanie się poważnego zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, pomimo rosnącej świadomości społecznej i surowych sankcji.

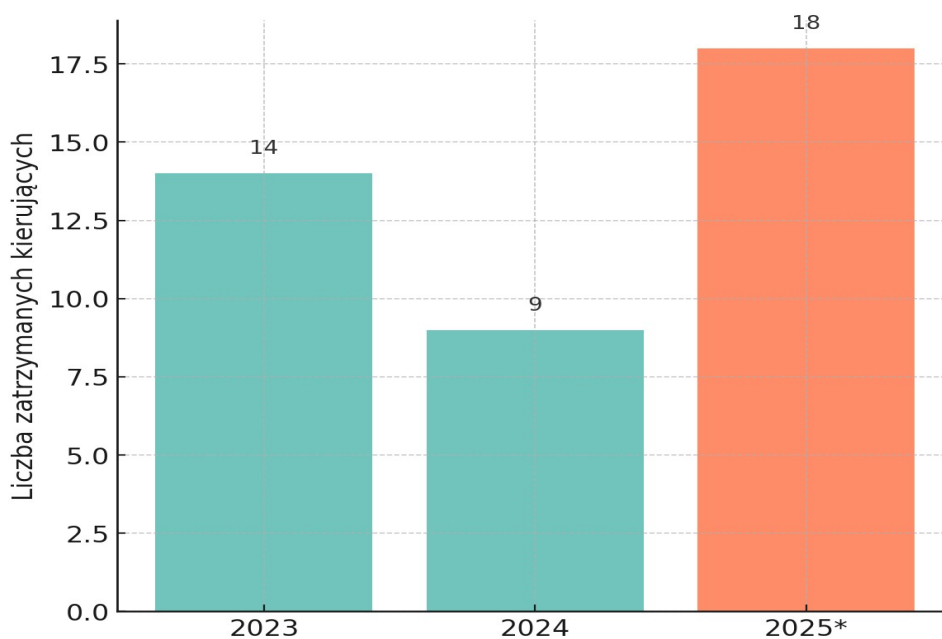
Tabela 2

Liczba kierujących zatrzymanych przez Policję w gminie Rogoźno z art. 178a § 1 kk w latach 2023–2025

Rok	Liczba zatrzymanych
2023	14
2024	9
2025*	18

** Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 15 września.*

Dane Policji uzupełniają obraz wynikający z ogólnej statystyki postępowań. Jak widać na Rycinie 4, liczba faktycznie zatrzymanych kierujących w stanie nietrzeźwości w latach 2023–2025 pokazuje, że zjawisko to staje się coraz bardziej widoczne w praktyce interwencyjnej. Szczególnie niepokojący jest rok 2025, w którym już do połowy września zatrzymano 18 nietrzeźwych kierowców, czyli dwa razy więcej niż w całym roku 2024. Oznacza to, że problem nie tylko utrzymuje się w statystykach ogólnych, ale w coraz większym stopniu przekłada się na codzienne działania Policji.

**Dane za 2025 r. obejmują okres od 1 I – 15 IX.*

Rycina 4. *Liczba kierujących zatrzymanych przez Policję z art. 178a § 1 kk w gminie Rogoźno (2023–2025)*

4.6.1.3. Nietrzeźwi kierowcy – wykroczenia (art. 87 KW)

Dane dotyczące wykroczeń ujawnianych przez Policję pokazują kolejne oblicze problemu nietrzeźwych kierowców. W odróżnieniu od spraw karnych z art. 178a kk, które obejmują cięższe przypadki, art. 87 KW dotyczy prowadzenia pojazdu po użyciu alkoholu – sytuacji pozornie „łagodniejszych”, lecz równie istotnych dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. W 2023 roku ujawniono 24 przypadki, w 2024 roku liczba ta spadła do 13, natomiast w roku 2025 (do połowy września) odnotowano już 31 przypadków. Oznacza to ponad dwukrotny wzrost w porównaniu z całym rokiem poprzednim.

Tabela 3

Liczba ujawnionych wykroczeń z art. 87 KW w gminie Rogoźno w latach 2023–2025

Rok	Liczba ujawnionych wykroczeń
2023	24
2024	13
2025*	31

** Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 15 września.*

Rycina 5 ilustruje dynamikę wykroczeń z art. 87 KW, czyli przypadków prowadzenia pojazdu po użyciu alkoholu. Dane wskazują, że po spadku liczby ujawnionych zdarzeń w 2024 roku, już w ciągu 9 miesięcy 2025 roku skala zjawiska przekroczyła poziom z lat poprzednich. Wynik ten potwierdza, że problem nietrzeźwych kierowców nie ogranicza się jedynie do spraw karnych, ale znajduje odzwierciedlenie również w statystykach wykroczeniowych, stanowiąc poważne wyzwanie dla działań prewencyjnych i edukacyjnych w gminie.

**Dane za 2025 r. obejmują okres od 1 I – 15 IX.*

Rycina 5. *Liczba ujawnionych wykroczeń z art. 87 KW (kierowcy po użyciu alkoholu)*

4.6.1.4. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (art. 43¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skrócie UWTPA)

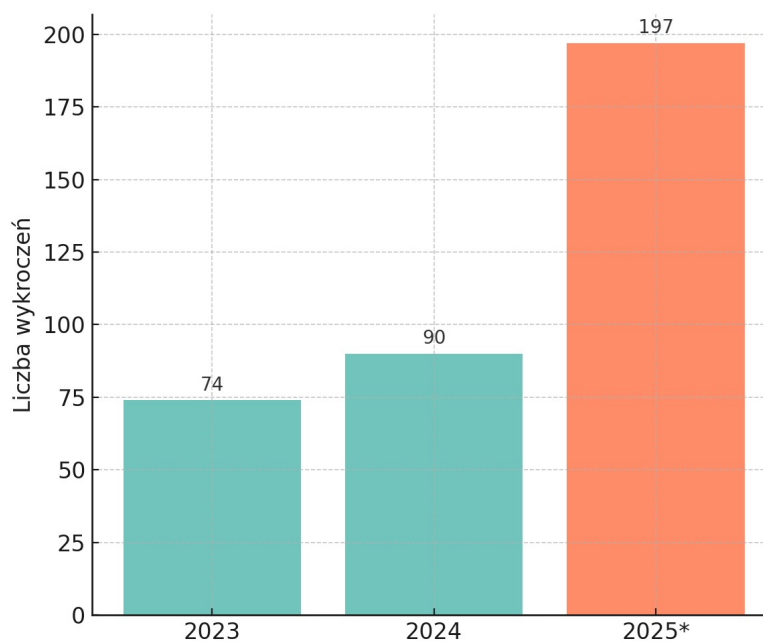
Wykroczenia związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach objętych zakazem stanowią jedną z najbardziej uciążliwych społecznie form naruszania prawa. Dane z lat 2023–2025 pokazują gwałtowny wzrost tego zjawiska. W 2023 roku Policja ujawniła 74 takie przypadki, w 2024 roku już 90, natomiast w roku 2025 – tylko do końca sierpnia – aż 197. Oznacza to ponad dwukrotność całorocznego wyniku z roku poprzedniego. Skala tego wzrostu wskazuje, że problem nieprzestrzegania zakazu spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej nasila się, generując poważne koszty społeczne i wpływając negatywnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Tabela 4

Liczba ujawnionych wykroczeń z art. 43¹ UWTPA w gminie Rogoźno w latach 2023–2025

Rok	Liczba wykroczeń
2023	74
2024	90
2025*	197

** Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 31 sierpnia.*

**Dane za 2025 r. obejmują okres od 1 I – 31 VIII.*

Rycina 6. Liczba ujawnionych wykroczeń z art. 43¹ UWTPA

Rycina 6 przedstawia liczbę ujawnionych wykroczeń z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, czyli przypadków spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych zakazem. Dane ukazują wyraźny i niepokojący wzrost tego zjawiska. Tak gwałtowny przyrost świadczy o narastającej uciążliwości społecznej tego typu zachowań i wskazuje na konieczność wzmocnienia działań profilaktycznych oraz porządkowych.

4.6.1.5. Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej (art. 140KW i art. 141KW)

Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej obejmują m.in. nieobyczajne wybryki i zanieczyszczanie miejsc publicznych. Choć z prawnego punktu widzenia należą one do katalogu czynów o „mniejszej wadze”, w praktyce mają istotne znaczenie dla poczucia ładu i bezpieczeństwa mieszkańców. Z danych Policji wynika, że w większości przypadków sprawcami są osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości. Od 2023 roku liczba ujawnionych takich wykroczeń systematycznie rośnie. W 2024 r. odnotowano 49 przypadków, a w roku 2025 – tylko do września – już 135. Oznacza to nie tylko wzrost statystyczny, ale i narastający problem w przestrzeni publicznej, który mieszkańcy bezpośrednio dostrzegają w swoim otoczeniu.

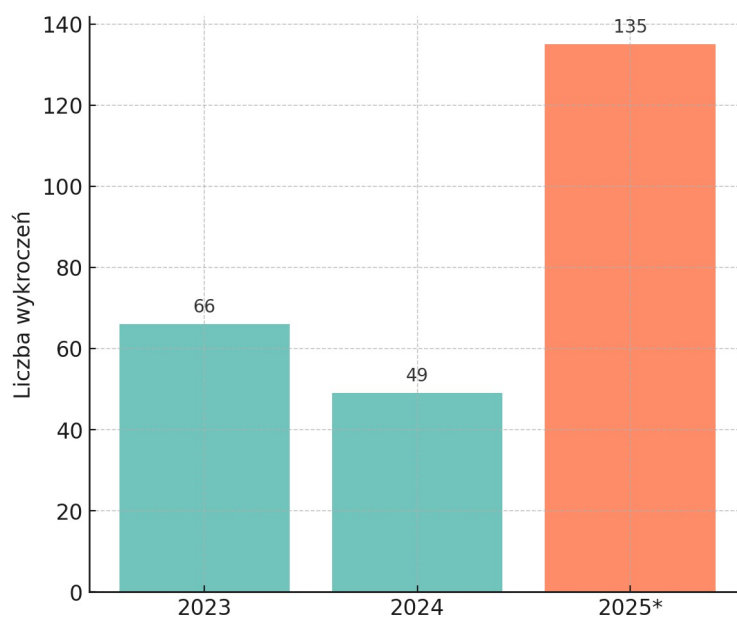
Tabela 5

Liczba ujawnionych wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej (art. 140KW i art. 141 KW) w gminie Rogoźno w latach 2023–2025

Rok	Liczba wykroczeń
2023	66
2024	49
2025*	135

* Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 15 września.

Wzrost wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej oznacza coraz większą widoczność zachowań nietrzeźwych osób w przestrzeni publicznej – od drobnych wybryków po akty zakłócające porządek. Problem ten, choć formalnie ujmowany jako wykroczenie, w praktyce bezpośrednio wpływa na codzienne poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i obraz gminy w oczach społeczności lokalnej.

*Dane za 2025 r. obejmują okres od 1 I – 15 IX.

Rycina 7. Liczba ujawnionych wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej (art. 140 KW i art. 141KW) w gminie Rogoźno w latach 2023–2025

4.6.2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)

4.6.2.1. Powody korzystania z pomocy społecznej

Analiza wskazuje na ogólny spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy w 2024 roku w porównaniu do 2023 roku. Największe różnice dotyczą ubóstwa, bezradności, niepełnosprawności i alkoholizmu.

Tabela 6

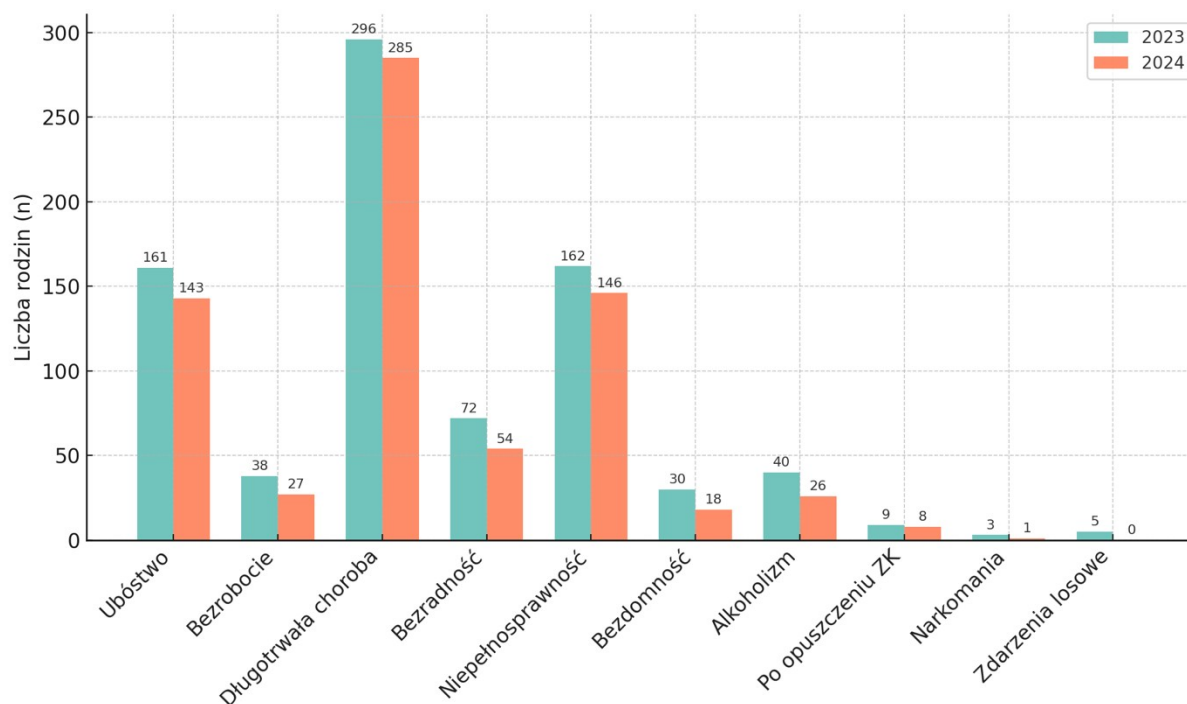
Porównanie pomocy udzielanej rodzinom przez GOPS w Rogoźnie (2023–2024)

Powód pomocy	n 2023	N 2023	n 2024	N 2024	Różnica n	Różnica N
Ubóstwo	161	347	143	253	-18	-94
Bezrobocie	38	99	27	56	-11	-43
Długotrwała choroba	296	553	285	532	-11	-21
Bezradność	72	262	54	189	-18	-73
Niepełnosprawność	162	305	146	279	-16	-26
Bezdomność	30	30	18	18	-12	-12
Alkoholizm	40	62	26	33	-14	-29
Trudności po opuszczeniu ZK	9	20	8	10	-1	-10
Narkomania	3	7	1	1	-2	-6

Powód pomocy	n 2023	N 2023	n 2024	N 2024	Różnica n	Różnica N
Zdarzenia losowe	5	13	0	0	-5	-13

* n – liczba rodzin, które otrzymały pomoc; N – liczba osób w tych rodzinach.

Rycina 8 ilustruje zmiany w strukturze powodów korzystania z pomocy społecznej w latach 2023–2024. Dane wskazują, że choć w każdej kategorii odnotowano spadek liczby rodzin objętych wsparciem, to wciąż dominują problemy związane z długotrwałą chorobą, ubóstwem, niepełnosprawnością oraz alkoholizmem.

Rycina 8. Porównanie liczby rodzin korzystających z pomocy GOPS w Rogoźnicy według powodów w latach 2023–2024

4.6.2.2. Procedura Niebieskiej Karty

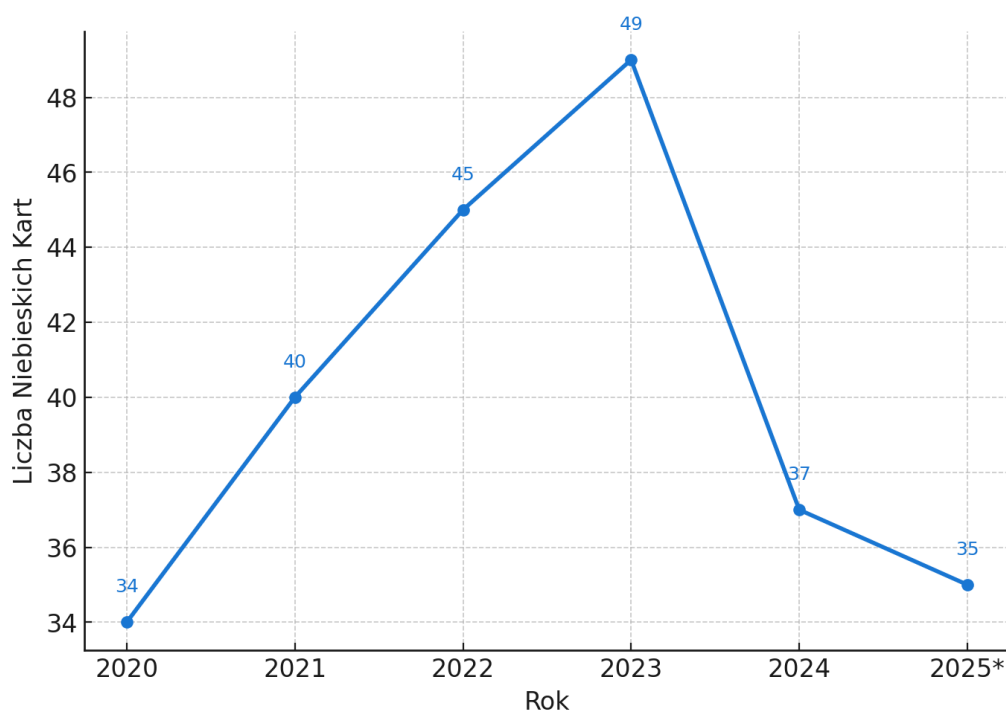
Kolejnym wskaźnikiem obrazującym skalę problemów społecznych w gminie jest liczba wszczynanych procedur Niebieskiej Karty (NK), związanych z podejrzeniem przemocy domowej. Dane GOPS za lata 2020–2025 pokazują, że problem ten ma charakter trwały i powtarzalny, z wyraźną tendencją wzrostową do 2023 roku, a następnie spadkiem w roku 2024. W 2025 roku – tylko do końca sierpnia – liczba NK niemal zrównała się z całorocznym wynikiem z roku poprzedniego.

Tabela 7*Liczba wszczynanych procedur Niebieskiej Karty w gminie Rogoźno (2020–2025)*

Rok	Liczba NK
2020	34
2021	40
2022	45
2023	49
2024	37
2025*	35

* Dane za rok 2025 obejmują okres od 1 stycznia do 31 sierpnia.

Rycina 9 ukazuje, że liczba wszczynanych procedur Niebieskiej Karty wzrastała do roku 2023, kiedy osiągnęła rekordowy poziom 49. W 2024 roku nastąpił spadek, jednak w 2025 r. – do sierpnia – liczba NK wyniosła już 35, co sugeruje, że całoroczny wynik będzie zbliżony do lat o największej intensywności zjawiska.

*Dane za 2025 r. obejmują okres od 1 I – 31 VIII.

Rycina 9. *Liczba wszczynanych procedur Niebieskiej Karty w gminie Rogoźno (2020–2025)*

4.6.3. Podsumowanie danych instytucjonalnych

Analiza danych z Policji i GOPS ukazuje kilka cech wspólnych:

- w obu instytucjach dominują problemy związane z nadużywaniem alkoholu i jego konsekwencjami,
- obserwuje się utrzymywanie problemów mimo wahań liczbowych (spadki w jednym roku nie oznaczają ich zaniku),
- wiele zjawisk dotyczy kryzysów rodzinnych (przemoc domowa, bezradność wychowawcza, bezdomność),
- dane pokazują zarówno wymiar karny (działania Policji), jak i wymiar społeczny (działania GOPS).

Oba źródła potwierdzają, że uzależnienia i ich konsekwencje są zjawiskiem trwałym, wielowymiarowym i wymagającym skoordynowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających rodziny w kryzysie.

Rozdział V. CELE PROGRAMU

Cele Programu wyznaczają kierunek działań gminy Rogoźno w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Stanowią one pomost między diagnozą lokalną a praktycznymi działaniami podejmowanymi w latach 2026–2029. Wyznaczają zarówno perspektywę ogólną – cel główny, jak i cele szczegółowe odpowiadające na najważniejsze potrzeby mieszkańców.

Cel główny:

Poprawa zdrowia, bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców gminy Rogoźno poprzez ograniczenie szkód wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, wzmacnianie czynników chroniących oraz rozwój systemu wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie skali używania alkoholu i e-papierosów przez młodzież – poprzez edukację, kontrolę dostępności i realizację programów rekomendowanych

2. Wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – poprzez rozwój oferty pomocy psychologicznej, wsparcia rówieśniczego i działań w szkołach
3. Zwiększenie dostępności poradnictwa i pomocy specjalistycznej (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień) – skrócenie czasu oczekiwania na wizytę u specjalisty, rozwój lokalnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do leczenia
4. Wspieranie rodzin w kryzysie – rozwój poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz ochrona przed przemocą domową
5. Rozwijanie i wdrażanie programów rekomendowanych w szkołach – jako fundament lokalnej profilaktyki, z możliwością uzupełniania ich działaniami krótkoterminowymi (prelekcje, konferencje, warsztaty)
6. Rozszerzanie oferty zajęć sportowych, kulturalnych i integracyjnych – jako alternatywy wobec zachowań ryzykownych i wzmacnianie więzi społecznych.
7. Podnoszenie kompetencji osób dorosłych mających wpływ na młodzież – nauczycieli, wychowawców, rodziców i sprzedawców alkoholu – poprzez szkolenia, warsztaty i działania edukacyjne
8. Ograniczanie liczby kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu i innych substancji – poprzez kampanie edukacyjne, publikacje w mediach lokalnych oraz organizację spotkań i konferencji poświęconych bezpieczeństwu w ruchu drogowym
9. Wzmacnianie współpracy instytucjonalnej – między samorządem, szkołami, GOPS, Policją, organizacjami pozarządowymi
10. Systematyczne monitorowanie i ewaluacja działań – prowadzenie diagnoz co 4 lata oraz corocznych sprawozdań z realizacji Programu

Rozdział VI. OBSZARY PRIORYTETOWE DZIAŁAŃ

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wymaga precyzyjnego określenia kluczowych obszarów działań, które odpowiadają na najważniejsze wyzwania lokalne i wpisują się w rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (2025). Każdy z poniższych obszarów został zdefiniowany w oparciu o diagnozę lokalną oraz obowiązujące wytyczne i obejmuje: krótkie uzasadnienie, cele szczegółowe oraz zadania wraz ze wskaźnikami realizacji.

6.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej

Jednym z największych wyzwań stojących przed gminą jest zapewnienie mieszkańcom realnego dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie uzależnień. Problem ten dotyczy nie tylko młodzieży, ale także osób dorosłych i seniorów, którzy coraz częściej poszukują wsparcia z powodu nadużywania alkoholu, leków czy nasilających się wraz z wiekiem problemów emocjonalnych.

Od 2023 roku do 15 września 2025 r. pod opieką Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych znalazło się 120 osób – monitorowanych, kierowanych do leczenia lub obejmowanych działaniami wspierającymi. Mieszkańcy wymagający terapii ambulatoryjnej korzystają z poradni w sąsiednich powiatach, natomiast w przypadku leczenia stacjonarnego kierowani są do ośrodków w regionie i w Poznaniu. Odległość, koszty oraz długi czas oczekiwania na pierwszą wizytę – sięgający niekiedy kilku miesięcy – stanowią istotną barierę, szczególnie dla osób starszych i pracujących.

Dlatego gmina konsekwentnie rozwija ofertę Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Rogoźnie, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać szybkie wsparcie psychologiczne, poradnictwo prawne oraz motywację do podjęcia terapii. W punkcie prowadzone są rozmowy wspierające, sesje podtrzymujące po zakończonym leczeniu oraz konsultacje dotyczące zdrowia psychicznego, obejmujące także osoby starsze, doświadczające samotności, depresji czy problemów związanych z nadużywaniem leków i alkoholu. Zatrudnienie specjalistów – psychologa oraz terapeuty uzależnień w trakcie procesu certyfikacji – pozwala na zapewnienie profesjonalnej pomocy bez długiego oczekiwania.

Takie rozwiązanie pozostaje w zgodzie z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, wskazującymi na konieczność wzmacniania lokalnych form wsparcia, pomocy dla rodzin oraz motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany zachowań. Dzięki temu mieszkańcy gminy nie pozostają sami w obliczu kryzysu, lecz otrzymują realną pomoc tu i teraz.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla mieszkańców gminy,
- skracanie czasu oczekiwania na pierwsze wsparcie,
- motywowanie osób pijących ryzykownie, szkodliwie i uzależnionych do podjęcia terapii,
- udzielanie wsparcia rodzinom osób uzależnionych, w tym w sytuacjach przemocy,

– prowadzenie rozmów podtrzymujących i działań wspierających osoby po zakończonej terapii.

Realizacja powyższych celów wymaga systematycznych działań, których skuteczność można monitorować za pomocą określonych wskaźników. Najważniejsze zadania w tym obszarze zestawiono w Tabeli 8.

Tabela 8

Zadania i wskaźniki realizacji w obszarze zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Zatrudnienie specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym (psycholog, terapeuta, pedagog prowadzący grupy wsparcia)	liczba godzin dostępnych w miesiącu, liczba osób objętych pomocą	umowy-zlecenia, sprawozdania GKRPA
Prowadzenie poradnictwa psychologicznego	liczba osób objętych poradnictwem oraz liczba udzielonych porad	sprawozdania roczne GKRPA
Motywowanie do terapii i kierowanie do placówek leczenia uzależnień	liczba wydanych skierowań	protokoły GKRPA, ewidencja skierowań
Organizacja grup wsparcia i rozmów podtrzymujących	liczba spotkań w roku	harmonogram działań PIK, sprawozdania roczne
Dystrybucja materiałów edukacyjnych i kampanie informacyjne	liczba działań / liczba uczestników	dokumentacja kampanii, listy obecności
Wezwania osób z problemem uzależnienia stosujących przemoc na posiedzenia motywacyjno-interwencyjne	liczba osób wezwanych, liczba posiedzeń podkomisji motywacyjno-interwencyjnej	dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego, protokoły podkomisji motywacyjno-interwencyjnej, sprawozdania GKRPA

Wskaźniki te umożliwią systematyczne monitorowanie postępów, ocenę skuteczności działań oraz planowanie dalszych inicjatyw w kolejnych latach. Warto zauważyć, że gmina Rogoźno rozwija lokalny system wsparcia, ograniczając bariery dostępu do pomocy terapeutycznej i psychologicznej oraz zapewniając mieszkańcom realną pomoc tu i teraz – w momencie, kiedy jest ona najbardziej potrzebna.

Mieszkańcy gminy Rogoźno mogą korzystać także z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego, prowadzonego na zlecenie Starostwa Powiatowego w Obornikach. Terminy przyjęć dostępne są także na stronie internetowej www.gkrpa-rogozno.pl. Choć nie jest to zadanie bezpośrednio finansowane z Programu, stanowi

uzupełnienie systemu wsparcia i bywa ważnym elementem w rozwiązywaniu problemów rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą.

6.2. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

Rodzina jest środowiskiem, w którym skutki problemów związanych z uzależnieniami i przemocą ujawniają się najszybciej i najdotkliwiej. Dlatego kluczowym zadaniem Programu jest zapewnienie rodzinom kompleksowego wsparcia – psychologicznego, prawnego i socjalnego – oraz skutecznej ochrony przed przemocą domową poprzez współpracę instytucji lokalnych.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem uzależnień wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego.
2. Kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej.
3. Wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez współpracę instytucji lokalnych.
4. Rozwijanie oferty długofalowego wsparcia dla rodzin w kryzysie, obejmującej również działania edukacyjne i integracyjne.

Warto podkreślić, że wiele trudności, z jakimi mieszkańcy Rogoźna zgłaszają się do GKRPA, dotyczy nie tylko osoby uzależnionej, ale także jej najbliższych – współmałżonków, dzieci czy rodziców. Z tego względu pomoc rodzinom w kryzysie jest jednym z kluczowych obszarów działań Programu. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym mieszkańcy mogą otrzymać bezpłatne wsparcie psychologiczne i poradnictwo. Prowadzone są tam rozmowy motywujące do podjęcia terapii, konsultacje wspierające dla rodzin osób uzależnionych, a także spotkania podtrzymujące po zakończonej terapii. Z pomocy korzystają zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci czy seniorzy, których życie rodzinne jest obciążone problemem uzależnienia lub przemocy. W Punkcie pracują specjaliści – psycholog oraz terapeuta uzależnień w trakcie procesu certyfikacji – co pozwala na szybkie i profesjonalne reagowanie na zgłaszane potrzeby.

Dodatkowym wsparciem są działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rogoźnie, która wspiera dzieci i młodzież w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi i szkolnymi.

Choć Poradnia nie podlega bezpośrednio GKRPA, jej działalność stanowi istotne uzupełnienie lokalnego systemu profilaktyki i wsparcia rodzin. Rodziny dotknięte problemem uzależnień i przemocy mogą także korzystać z pomocy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zespół ten prowadzi działania interwencyjne, wspiera proces ochrony ofiar przemocy oraz inicjuje stosowne procedury prawne.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać również z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego, prowadzonego na zlecenie Starostwa Powiatowego. Choć nie jest to zadanie bezpośrednio finansowane z Programu, stanowi uzupełnienie systemu wsparcia i często okazuje się istotnym elementem w rozwiązywaniu problemów rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą. Wsparcie rodzin to nie tylko działania doraźne – ważnym elementem pracy GKRPA są także wezwania osób uzależnionych stosujących przemoc na posiedzenia motywacyjno-interwencyjne. Dzięki temu możliwe jest zarówno motywowanie do podjęcia terapii, jak i ochrona członków rodziny przed dalszymi negatywnymi skutkami uzależnienia.

Zadania realizowane w tym obszarze ujęto w tabeli 9.

Tabela 9

Zadania i wskaźniki realizacji w obszarze pomocy rodzinom

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Kompleksowa diagnoza i wsparcie rodzin w kryzysie	liczba rodzin objętych pomocą, liczba przeprowadzonych diagnoz	sprawozdania PIK, dokumentacja GKRPA
Wezwania osób stosujących przemoc domową związaną z uzależnieniem na posiedzenia motywacyjno-interwencyjne	liczba wezwań i posiedzeń	protokoły posiedzeń GKRPA
Wsparcie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	liczba prowadzonych spraw	dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego, sprawozdania GKRPA
Uzupełniające wsparcie w zakresie poradnictwa prawnego	liczba osób korzystających z pomocy	rejestr nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego (Starostwo)

6.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

Profilaktyka nie może ograniczać się jedynie do interwencji – równie ważne jest budowanie świadomości i wzmacnianie wiedzy społecznej. Działania edukacyjne i informacyjne

skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz całej społeczności lokalnej mają na celu kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu, bezpieczeństwu i odpowiedzialności.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie świadomości młodzieży i dorosłych na temat skutków używania alkoholu, e-papierosów i innych substancji.
2. Organizacja cyklicznych kampanii edukacyjnych i lokalnych inicjatyw promujących zdrowy styl życia.
3. Wzmacnianie kompetencji rodziców i nauczycieli w zakresie rozpoznawania sygnałów zagrożeń i prowadzenia rozmów profilaktycznych.
4. Ułatwienie młodzieży dostępu do rzetelnej wiedzy i kontaktu ze specjalistami poprzez spotkania, konferencje i materiały edukacyjne.

Tabela 10

Monitoring działań informacyjnych i edukacyjnych

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Organizacja kampanii społecznych i lokalnych akcji profilaktycznych	liczba kampanii / liczba uczestników	dokumentacja kampanii, listy obecności
Szkolenia i konferencje dla rodziców, nauczycieli i sprzedawców alkoholu	liczba zorganizowanych szkoleń / liczba uczestników	harmonogram szkoleń, sprawozdania GKRPA
Spotkania edukacyjne dla dzieci i młodzieży z udziałem specjalistów	liczba spotkań / liczba uczestników	sprawozdania szkół, PIK
Dystrybucja materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, publikacje online)	liczba materiałów / liczba odbiorców	dokumentacja GKRPA, szkoły
Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie promocji działań profilaktycznych	liczba publikacji, artykułów i audycji, zrelacjonowanych w mediach lokalnych i/lub na stronie gkrpa-rogozno.pl	archiwum publikacji na stronie GKRPA, dokumentacja wydarzeń

6.4. Wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych

Gmina wspiera inicjatywy lokalne w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy poprzez współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi. Wsparcie to realizowane jest w szczególności w ramach otwartych konkursów ofert oraz – w uzasadnionych przypadkach – w trybie pozakonkursowym (małe granty). Skuteczna profilaktyka wymaga zaangażowania różnych środowisk lokalnych. W gminie Rogoźno funkcjonuje wiele podmiotów, które swoim działaniem wspierają osoby w kryzysie, integrują społeczność oraz promują zdrowy styl życia. Rolą gminy jest wzmacnianie tych inicjatyw poprzez współpracę organizacyjną, finansową i merytoryczną. Ruchy trzeźwościowe i grupy

samopomocowe (Anonimowi Alkoholicy, Al-Anon, wspólnoty abstynenckie) odgrywają kluczową rolę w procesie zdrowienia. Organizują regularne mityngi, spotkania integracyjne, rekolekcje, konferencje oraz wydarzenia rocznicowe, które budują więzi społeczne i wzmacniają motywację do utrzymywania abstynencji. Ważnym partnerem są organizacje społeczne, w tym wspólnoty religijne, fundacje i stowarzyszenia, które realizują działania wychowawcze, integracyjne i charytatywne, wspierając rodziny i osoby w trudnych sytuacjach życiowych. Ich potencjał organizacyjny i zaufanie społeczne czynią z nich ważnych partnerów lokalnej polityki profilaktycznej. Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz organizacje osób z niepełnosprawnościami (np. koła niewidomych i niesłyszących) przeciwdziałają izolacji społecznej, wspierają aktywność edukacyjną i kulturalną oraz promują zdrowy styl życia w różnych grupach wiekowych. Centrum Integracji Społecznej (CIS) prowadzi programy reintegracyjne i aktywizacyjne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Umożliwia odbudowanie kompetencji społecznych i zawodowych oraz powrót do aktywnego życia w społeczności lokalnej. Wspierane będą również inicjatywy realizowane we współpracy z sołectwami. Rady sołeckie i lokalni liderzy, dzięki swoim możliwościom organizacyjnym oraz zapleczu infrastrukturalnemu, stanowią ważnych partnerów w prowadzeniu długofalowych działań profilaktycznych i integracyjnych w społecznościach wiejskich

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie działalności ruchów trzeźwościowych i grup samopomocowych
2. Wspieranie organizacji pozarządowych, organizacji wyznaniowych i wspólnot lokalnych realizujących zadania profilaktyczne
3. Rozwijanie oferty edukacyjnej i integracyjnej dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami
4. Wspieranie reintegracji społeczno-zawodowej mieszkańców poprzez współpracę z CIS

Tabela 11

Zadania i wskaźniki realizacji w obszarze wspierania instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Współpraca z grupami AA, Al-Anon i wspólnotami abstynenckimi	liczba spotkań, wyjazdów i wydarzeń rocznie	sprawozdania organizatorów, GKRPA
trzeźwa rodzina – silna gmina	program GKRPA w rogoźnie 2026-2029	

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Wspieranie działań organizacji społecznych, w tym wspólnot religijnych, fundacji i stowarzyszeń (w ramach otwartych konkursów ofert oraz w trybie małych grantów)	liczba dofinansowanych działań	dokumentacja UM, sprawozdania GKRPA
Organizacja zajęć edukacyjnych i integracyjnych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	liczba uczestników / liczba spotkań	sprawozdania UTW, kół, stowarzyszeń
Współpraca z CIS w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej	liczba uczestników programów	dokumentacja CIS, sprawozdania GKRPA
Organizacja i współfinansowanie wydarzeń trzeźwościowych (konferencje, jubileusze, rekolekcje)	liczba wydarzeń i uczestników	sprawozdania organizatorów, dokumentacja GKRPA
Wspieranie długofalowych inicjatyw środowiskowych realizowanych przy współpracy z sołectwami (festyny rodzinne, działania integracyjne, programy profilaktyczne w świetlicach wiejskich)	liczba inicjatyw i wydarzeń zrealizowanych wspólnie z sołectwami	sprawozdania roczne GKRPA, dokumentacja sołecka

6.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Realizacja Programu obejmuje nie tylko działania profilaktyczne i pomocowe, ale także interwencyjne – wynikające bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa. Szczególne znaczenie mają regulacje zawarte w art. 13¹ oraz art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- art. 13¹ dotyczy ograniczeń w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych,
- art. 15 określa zakaz sprzedaży i podawania alkoholu osobom objętym zakazem (m.in. nieletnim, osobom nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw).

Egzekwowanie tych przepisów ma kluczowe znaczenie dla ograniczania dostępności alkoholu i budowania poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej. Zadania te realizowane są we współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Straży Miejskiej oraz innych uprawnionych instytucji.

Tabela 12

Zadania i wskaźniki realizacji w obszarze podejmowania interwencji

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych)	liczba podjętych interwencji	dokumentacja GKRPA, Policji, Straży Miejskiej
trzeźwa rodzina – silna gmina	program GKRPA w rogoźnie 2026-2029	

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 (zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom objętym zakazem)	liczba podjętych interwencji	dokumentacja GKRPA, Policji, Straży Miejskiej

6.6. Wsparcie zatrudnienia socjalnego i reintegracji

Zatrudnienie socjalne i reintegracja społeczna to obszary, które mają kluczowe znaczenie dla osób wychodzących z uzależnienia, długotrwałego bezrobocia czy kryzysu życiowego. Dzięki nim mieszkańcy mogą odbudować poczucie własnej wartości, nabyć praktyczne umiejętności i powrócić do aktywnego życia w społeczności lokalnej. Na terenie gminy funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej (CIS), które prowadzi programy reintegracyjne i aktywizacyjne dla osób zagrożonych wykluczeniem. Uczestnicy zyskują szansę na rozwój kompetencji społecznych i zawodowych, a także możliwość stopniowego powrotu na rynek pracy.

GKRPA współpracuje z CIS, m.in. poprzez:

- udzielanie wsparcia psychologicznego i motywującego uczestnikom programów,
- wspólne planowanie działań wspierających osoby z problemem uzależnienia,
- organizację zajęć integracyjnych i edukacyjnych (w tym wyjazdów podsumowujących programy),
- dofinansowanie wybranych inicjatyw sprzyjających reintegracji społecznej i zawodowej.

Dzięki temu osoby w kryzysie mogą nie tylko korzystać z pomocy doraźnej, ale również odbudowywać trwałe fundamenty samodzielności i aktywnego funkcjonowania w lokalnej społeczności.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie procesów reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem.
2. Zapewnienie uczestnikom CIS dostępu do pomocy psychologicznej
3. Organizacja inicjatyw integracyjnych i edukacyjnych wzmacniających kompetencje społeczne
4. Rozwój współpracy między GKRPA, CIS i innymi instytucjami wspierającymi proces aktywizacji

Tabela 13*Zadania i wskaźniki realizacji w obszarze wspierania zatrudnienia socjalnego i reintegracji*

Zadanie	Wskaźnik realizacji	Źródło danych
Współpraca z Centrum Integracji Społecznej przy realizacji programów reintegracyjnych	liczba wspólnych działań w roku	harmonogram CIS, sprawozdania GKRPA
Udzielanie wsparcia psychologicznego uczestnikom CIS	liczba osób objętych konsultacjami	dokumentacja CIS, sprawozdania GKRPA
Organizacja inicjatyw integracyjnych i edukacyjnych (np. warsztaty, wyjazdy podsumowujące)	liczba wydarzeń / liczba uczestników	raporty CIS, listy obecności
Dofinansowanie działań sprzyjających reintegracji (np. materiały edukacyjne, koszty organizacyjne)	wartość i liczba dofinansowanych inicjatyw	uchwały GKRPA, sprawozdania finansowe
Koordinacja działań między CIS, GKRPA i instytucjami wspierającymi	liczba spotkań roboczych i uzgodnień	sprawozdania GKRPA

6.7. Finansowanie działań ze środków z opłat za sprzedaż alkoholu

Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wszystkie zadania ujęte w Programie finansowane są wyłącznie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Do źródeł finansowania zaliczają się w szczególności:

- opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone przez przedsiębiorców prowadzących tę sprzedaż,
- dodatkowe opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej do 300 ml („tzw. małpki”),
- tzw. „korkowe” – opłaty związane z wydawaniem nowych zezwoleń oraz przedłużaniem ich ważności.

Środki te stanowią wydzielone źródło finansowania i nie mogą być przeznaczone na inne cele niż realizacja działań profilaktycznych, wspierających leczenie oraz ograniczających szkody społeczne związane z używaniem alkoholu. Mechanizm ten zapewnia stabilność finansowania Programu oraz przejrzystość wydatkowania środków publicznych.

W ramach budżetu Programu finansowane są m.in.:

- zatrudnianie specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym,
- szkolenia i działania edukacyjne w szkołach,
- wsparcie dla rodzin i osób w kryzysie,
- profilaktyczne inicjatywy lokalne (warsztaty, kampanie społeczne, wydarzenia integracyjne),
- współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi,
- działania kontrolne i interwencyjne podejmowane przez GKRPA.

6.8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

System wynagrodzeń w Komisji został zróżnicowany w zależności od zakresu odpowiedzialności i rodzaju wykonywanych zadań. Przyjęto trzy poziomy wynagrodzeń powiązane z procentem minimalnego wynagrodzenia, które pokazano w Tabeli 14.

Tabela 14

Wysokość wynagrodzeń członków GKRPA (odsetek minimalnego wynagrodzenia)

Poziom wynagrodzenia	Zakres odpowiedzialności	Funkcje / role
30%	Zarządzanie całością prac Komisji, koordynacja i administracja	Przewodniczący, Sekretarz
25%	Funkcje wspierające i specjalistyczne: zastępstwo przewodniczącego, prowadzenie protokołów i dokumentacji, odpowiedzialność finansowa, prowadzenie wezwań i udział w rozmowach motywacyjnych, realizacja zadań edukacyjnych i profilaktycznych	Zastępca przewodniczącego, Skarbnik, Członkowie podkomisji motywacyjno-interwencyjnej, Członkowie podkomisji ds. profilaktyki i edukacji
20%	Zadania kontrolne i doraźne: kontrole punktów sprzedaży alkoholu, udział w działaniach terenowych	Członkowie podkomisji ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu

GKRPA, działając na podstawie art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, realizuje czynności związane z prowadzeniem posiedzeń, wezwaniami osób z problemem uzależnienia, kierowaniem na badania biegłych i składaniem wniosków do sądu, a także z kontrolą punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Dane te są corocznie ujmowane w sprawozdaniu z realizacji Programu.

6.9. Rozliczanie delegacji i przejazdów służbowych członków GKRPA

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uczestniczą w posiedzeniach, kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych, posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych oraz szkoleniach i konferencjach.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań, członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdów służbowych i diet na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa oraz w wewnętrznych regulacjach gminy.

Rozliczanie delegacji odbywa się na podstawie:

- polecenia wyjazdu służbowego,
- karty rozliczenia delegacji,
- dokumentów potwierdzających poniesione wydatki (np. bilety, faktury, paragony).

Środki finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów delegacji i przejazdów służbowych członków Komisji są uwzględnione w budżecie gminy w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział 7. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zasady finansowania programu zostały określone w rozdziale 6.7. W niniejszym rozdziale przedstawiono orientacyjną strukturę wydatkowania środków, zgodną z priorytetami działań w latach 2026–2029. Szczegółowe kwoty na poszczególne zadania są corocznie określane w uchwale budżetowej gminy (rozdziały 85153 i 85154).

Tabela 15

Orientacyjny podział procentowy środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu w 2026 roku

Obszar działań	Udział w budżecie (%)
Profilaktyka i edukacja (dzieci, młodzież, seniorzy, osoby dorosłe; świetlice, UTW, programy rekomendowane, działania integracyjne)	30%
Wsparcie i pomoc terapeutyczna (poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne, wsparcie rodzin, interwencje, grupy trzeźwościowe)	25%
Bezpieczeństwo publiczne i kontrole (Policja, Straż Miejska, kontrole punktów sprzedaży, działania prewencyjne)	10%
Funkcjonowanie struktur lokalnych (PIK, GKRPA, obsługa administracyjna, utrzymanie lokalu, wynagrodzenia)	25%
Ewaluacja, rozwój kadr i współpraca partnerska (badania, monitoring, szkolenia, współpraca z NGO i innymi instytucjami)	10%

Takie ujęcie procentowe nie zastępuje corocznego planu budżetowego, ale wskazuje strategiczne priorytety finansowania – z naciskiem na profilaktykę w szkołach i wsparcie rodzin, przy zapewnieniu stabilnego funkcjonowania GKRPA oraz możliwości współpracy z lokalnymi partnerami.

Rozdział 8. EWALUACJA PROGRAMU I WSKAŹNIKI REALIZACJI

Realizacja Programu wymaga systematycznego monitorowania oraz oceny skuteczności podejmowanych działań. Ewaluacja umożliwi bieżące korygowanie priorytetów, racjonalne wydatkowanie środków oraz zapewnienie zgodności działań gminy z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

8.1. Cele ewaluacji

- ocena stopnia realizacji zadań ujętych w Programie,
- pomiar skuteczności działań profilaktycznych i pomocowych,
- analiza efektywności finansowej poszczególnych obszarów,

- identyfikacja potrzeb i trendów w zakresie problemów alkoholowych i narkotykowych w gminie.

8.2. Wskaźniki realizacji

Dla każdego obszaru działań określa się wskaźniki ilościowe, które będą monitorowane corocznie:

1. Profilaktyka i edukacja w szkołach

- liczba szkół realizujących programy rekomendowane,
- liczba uczniów objętych programami,
- liczba przeprowadzonych warsztatów, prelekcji, kampanii.

2. Wsparcie rodzin i pomoc społeczna (PIK, GOPS)

- liczba osób korzystających z PIK,
- liczba rodzin objętych pomocą GOPS w związku z problemem uzależnień.

3. Seniorzy i osoby dorosłe

- liczba działań środowiskowych (UTW, kluby seniora, grupy trzeźwościowe, warsztaty, konferencje),

4. Bezpieczeństwo publiczne (Policja, Straż Miejska, GKRPA)

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
- liczba interwencji dotyczących nietrzeźwych kierowców (art. 178a kk, art. 87 KW),
- liczba ujawnionych przypadków spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

5. Funkcjonowanie PIK i GKRPA

- liczba godzin pracy PIK,
- liczba posiedzeń GKRPA,
- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

6. Międzyresortowe i partnerskie działania

- liczba wspólnych projektów ze szkołami, GOPS, Policją, służbą zdrowia,
- liczba wydarzeń i projektów realizowanych wspólnie z innymi gminami, uczelniami, miastami partnerskimi.

7. Współpraca z NGO i inicjatywy lokalne

- liczba projektów zrealizowanych przez NGO,
- liczba uczestników działań realizowanych przez organizacje społeczne.

8. Ewaluacja i rozwój kadr

- liczba przeprowadzonych szkoleń,

- liczba osób przeszkolonych (członkowie GKRPA, psycholodzy, pedagodzy, pracownicy GOPS, nauczyciele),
- liczba raportów ewaluacyjnych i analiz diagnostycznych przygotowanych na potrzeby gminy.

8.3. Harmonogram ewaluacji

- monitoring bieżący – prowadzony kwartalnie przez GOPS i GKRPA,
- sprawozdanie roczne – przedstawiane Radzie Miejskiej do 31 marca roku następnego,
- ewaluacja końcowa – podsumowanie okresu obowiązywania Programu (2026–2029), obejmujące analizę trendów i rekomendacje na kolejną edycję.

Opracowanie:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogoźnie

Przewodniczący: dr Krzysztof Horoszkiewicz

Tel. +48 502 610 036

Uzasadnienie

Podjęcie nowej uchwały dotyczącej Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na lata 2026 - 2029 dokonuje się w związku z końcem obowiązywania GPPiRPAiN na lata 2022-2025 zgodnie z art. 4¹ ust.2, ust. 2a ustawy o zdrowiu publicznym gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.